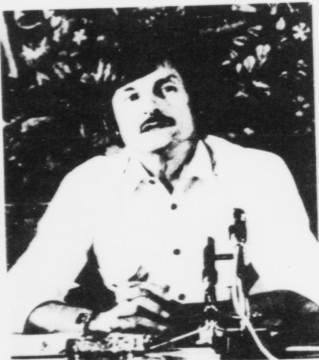

Minnast mætan listamann

— Filmsfelagið sýnir tveir filmar, tann fyrsta og tann seinasta, hjá Tarkovskij, sum doyði í fjör.

Andrei Tarkovskij gjordist heimskendur fyrri sermerktu filmar sínar

Ein av teimum seinastu døgnum í 1986 doyði sovjetiski filmslistamaðurin Andrei Tarkovskij í útlegd, 54 ára gamal.

Navn hansara verður ikki gloymt. Við tveimum sýningum fer Filmsfelagið at minnast hendan mæta listamannin, sum gav filmslistini so nógv nýtt og spennandi.

Sunnudagin 3. mai eru »Barnaár Ivans« (Sovjet 1962) á skránni. Og 10. mai »Offrið«. (Svøríki/Frakkland 1986).

Báðar sýningar vera í Sjonleikarhúsinum kl. 15.00 — stundisliga!

»Barnaár Ivans« koma í staðin fyrri »Andrei Rubljov«. Filmsfelagið hevur fingið at vita, tað ikki kann fáa tann filmin kortini, tí hann fór illa í danskari biðhøll herfyri.

Fyrsti og seinasti

»Barnaár Ivans« er fyrsti filmurin hjá Tarkovskij í fullari longd (96 min.). Mosfilm bað hann gera filmin, júst sum hann hevði tikið prógv sum leikstjóri.

Tað sigur ikki so lítið um Tarkovskij og gávur hansara, at hann megnaði at lýsa annan heimsbardaga, stóra fosturlands-

kriggið, á ein heilt annan hátt enn vanligu sovjetisku myturnar. Her eru

ongar hetjur, reinar og stórbærar, í øllum ræðuleikanum. Tarkovskij hevur valt at sýna, hvussu kriggið oyðileggur sinnið hjá einum menniskja, enntá einum barni, smádronginum Ivan.

Áskoðarin upplivir kriggið gjøgnum Ivan og í honum. Ivan er sjálvur vorðin kriggið. Hann dugir bara at hata og oyðileggja. Men í dreymunum

Filmurin »Barnaár Ivans« letur áskoðaran uppliva kriggið saman við einum smá drongi.

Sovjetisku myndugleikunum dámdi ikki filmin, tí hann var ikki gjordur eftir upp skriftini fyrri krigsfilmur.

Men uttanlands fekk hann alt fyrri eitt altjóða viðurkenning, á filmsháttini Venedig.

sleppur hann úr krigshaminum. Hesin munur millum dreym og veruleika, spenningurin millum tað, sum røstir í fólki, og tað, sum er uttan um tey, eyðkennir Tarkovskij (og landsmenn hansara).

Sjálvandi vísu sovjetisku myndugleikarnir filminum frá sær. Men á filmsháttini í Venedig í 1962 fekk »Barnaár Ivans« fyrstu virðislon.

»Offrið« (148 min.) er seinasti filmurin hjá Tarkovskij, gjordur í Svøríki.

Tá hann í einari veitslu heima hjá sær sjálvum heldur, triði heimsbardagi er byrjaður, biður ateisturin Alexander til Gud. Hann lovar at offra alt, sum hann er góður við, fyrri á tann hátt at gera tað gjørd á ógjørt. Men kriggið verður onki. Alexander noyðist kortini at offra. Hann hevur átekið sær eina ábyrgd, skapandi luttøku í livinum. Gerð hansara er eitt mótmæli móti tí æviga tjakinum og tigandi samtykkinum.

»Offrið« er ein framúr vakur filmur, sum veruleiga fær áskoðaranum

nakað at hugsa um. Fotografur er Sven Nykvist, sum m.a. Bergman ofta hevur brúkt.

Ferð í lögnum landi

Andrei Tarkovskij er í senn gátuferur og djúpt eksistentiellur. Tí er hann ein sonn avbjóðing. Hann bjóðar fordómum okkara av, kastar lógnar sjónir í høvd og hjarta (hann hugsar nevniliga ikki bara við høvðinum).

At siggja ein film hjá Tarkovskij er at ferðast inn í eitt lógið land. Kanska er tað landið hjá Tarkovskij. Men ferðin er eisini ein sjálvrannsóknaferð. Ein ferð inn í seg sjálván. Og júst tí hevja filmar hansara seg upp um ta subjektivismu, sovjetiska stýrið hevur ákært hann fyrri.

Júst tí eru filmarnir stór list. Stór listaverk, tí innlit Tarkovskijs malar stórar myndayrkingar á tjaldið. Men sum øll onnur sonn list, setur listin hjá Tarkovskij krav. Hon krevur, at fólk tora at taka móti henni við opnum sinni.

Torir tú?

Aðalfundurin útsettur

Aðalfundurin hjá Filmsfelagnum, sum skuldi vera í morgin, er, sum áður fráboðað, útsettur til sunnudagin 17. mai kl. 15.00 í Sjonleikarhúsinum. Tá verður eisini sýndur filmurin »Leopardurin« hjá Visconti.

Nøkur hava svarað spurnarblaðnum »Tiggju bjartastu filmsminni«. Nevndin í Filmsfelagnum hevur avgjørt at leingja freistina til 10. mai, so fleiri hava møguleika at vera við.

Indiskir filmsdagar

Filmsárið endar tó ikki við aðalfundinum. Seinastu dagarnar í mai vera indiskir filmsdagar í Havn, vøntandi í Sjonleikarhúsinum.

Triggir nýggir filmar úr India, sum í lotuni verða sýndir í Danmark, koma til Føroya. Filmarnir eru »Aaghat (Fierce Blow)«, »Mirch Masala (Chilli Bouquet)« og »Massey Sahib«.

Nærri verður fráboðað um hetta tiltakið seinni.

